

fine smaa Søbftendes Opdragelse. Men dette er Gud stee Lov ikke Skik og det har Hjemmel i de bestaaende Anstuelser, at, naar Gaarden gaaer over til en af Familien, er hele Familien derved hjulpen. Det er et Led af den ældgamle Eiendoms teori, hvor der ikke stod paa Eiendommen nogen enkelt Eier med Begrebet om en udelukkende Raadighed og Ret til, men hvor Eiendommen var i Familiens Sameie, og det er først efterhaanden, at denne Forbring er gaaet igjennem, at et enkelt Medlem skal staae ligeoverfor det Offentlige som Eier. Naar man kan opnaae at lægge et ikke ringe Lob i Bægtkaalen, til at Fæstegaarden gaaer over til vedkommende Familie, troer jeg, at det er en Betragtning, der langt overveier, at der kunde være en saadan lille Kommefilling eller Driftscapital, der vil være af ringe Betydning, naar den skal udloddes til Mange. Det forekommer mig, at det er den eneste rigtige Opfattelse. Naar et andet Medlem af Udvalget gjorde opmærksom paa, at der formentlig maatte stee Udbetaling til alle Arvinger, vil han let see, at den Indvending har fuldkommen Berettigelse ligeoverfor det oprindelige Udkast, der kun tillagde Livsarvingerne en saadan Driftscapital, men ikke gjælder Udvalgets Redaction, hvorefter den skal indbetales i Boet og saaledes komme alle Arvingerne til gode, enten de ere Livsarvinger eller ikke, eller Særkulsbørn eller ikke. Naar der argumenteres mod den Plads, Bestemmelsen har — hvilket jo under en anden Sag spillede en stor Rolle — skal jeg bemærke, at der formentlig vil fremkomme en meget god Overgang fra § 1, der hæver Fæstetsvængen, hvor den for Tiden kan hæves, til § 2, hvor man lægger Bægt paa at tilveiebringe Selveiendom, hvor Lovgivningen ikke umiddelbart kan gribe ind, og til de paafølgende Paragrapher, der søge at forbedre Fæstelovgivningen. Thi § 3, der danner Overgangen, staaer netop midt imellem § 2 og § 4. Der falder en Reflex paa den fra § 2 om at drive Sagen over i frivillig Overgang til Selveiendom, og hvor det ikke lykkes, fremtræder den med samme Ret som §§ 4 og 5, der bliver en Sum, der tilflyder Boet til Udlodning efter den sædvanlige Maade. Men netop fordi jeg søger den væ-

sentligste Berettigelse for vort Endringsforslag deri, at det søger at tilveiebringe en fri Overgang til Selveiendom, kan jeg ikke give min Stemme til at lade det komme til Anvendelse, hvor der blot er Tale om Bortfæstning, og jeg skal bemærke, at deri ere Udvalgets 4 Medlemmer enige.

Carlson: Det vil maaskee erindres her i Thinget, at Udvalgets Fleertal udtrykkelig har sagt i Motiveringen, at man maatte vel betragte Indfæstningen som en forudbetalt Afgift, der som man skalde kunne finde retlig Grund til at kunne fordrø en Tilbagebetaling, forsaavidt Fæstet ikke har været i 30 Aar. Jeg mener altsaa, at man skal have ondt ved paa den Maade her er gjort, at bidrage til at hæve Gaarden, naar man ikke vil betragte Indfæstningen som en forud betalt Afgift. Naar det staaer fast, og for mig staaer det fast, saa synes det mig, at den Betragtning, den høitærede Minister gjorde gjældende, at man maaskee correctere burde have taget anderledes paa Sagen, ikke at have videre Skyldighed. Man er bleven staaende ved, hvad der af Regjeringen oprindeligt foresloges, og at den Minoritet, som foreslog at lægge en forøget Afgift paa et Fæste, der varede over 30 Aar, ikke fik sat sit Forslag igjennem, kan ikke have forandret vor Anstuelse. Hvad den ærede Ordførers Bemærkninger angaaer, at det skalde forandre Sagen, at denne Bestemmelse kun vilde komme til Anvendelse paa tilkommende Fæstere, og at man altsaa, naar man fremtidig gif ind paa Fæste, ogsaa maatte antage, at man gif ind derpaa med Bevidsthed om, hvad Loven fordrøede i denne Retning, at Bonden maatte være beredt derpaa, og at man som Følge deraf ikke kunde have Betænkelighed ved at indføre denne Bestemmelse, maa jeg sige, at det forekommer mig vel at være en større Haardhed, hvis man anvendte det paa de nuværende Arvinger. Men jeg kan ikke see, at det i sig selv forandrer Sagen. Derfor det er en forudbetalt Afgift og altsaa ligefrem skyldes til Boet, synes det mig, at man her foreslaaer en Disposition, som gaaer Boets Ret for nær. At det kan siges, at det vil bidrage til at fremme, hvad Fleertallet her maaskee anseer for det Sædvans-